

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare tertium anni DCCCIII. sive alia capitula minora de causis
admonendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

In codice verò Sangallensi hæc adduntur post ultimum capitulum.

ISTA XI. CAPITVLA AD OMNIBVS LEGIBVS MITTENDA SVNT.

Inter schedas Iacobi Sirmondi reperi exemplar superiorum capitulorum, quod ille ex veteri codice descripserat, in quo hæc epigraphæ legebatur.

Anno tertio elementissimi Domini nostri Karoli Augusti, sub ipso anno, hæc facta capitula sunt, & consignata Stephano Comiti, ut hæc manifesta faceret in civitate Parisius mallo publico, & illa legere faceret coram Scabineis. quod ita & fecit. Et omnes in uno consenserunt, quòd ipsi voluissent omni tempore observare usque in posterum. Etiam omnes Scabineis, Episcopi, Abbates, Comites, manu propria subter signaverunt.

CAPITVLARE TERTIVM ANNI DCCCIII.

Alia capitula minora de causis admonendis.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. D E Ecclesiis emendandis.	16. De non cogendo bibere.
2. De ordinatione Presbyterorum.
Et de excommunicatione.	17. De Missis dominicis vel ceteris hominibus discurrentibus.
3. De Scabineis, Advocatis, Notariis à Missis dominicis eligendis.	18. De canibus qui in dextro armo tanse sunt.
4. De illis qui legem servare contemnunt.	19. De capitulis quæ in lege noviter addita sunt.
5. De heribannatoris coniecto.	20. De illis qui ad placitum banniri debent.
6. De fugitivis ac peregrinis.	21. De falsis testibus.
7. <i>Ut banga & brunie non dentur negotiatoribus.</i>	22. De non jurando per vitam Regis.
8. De mensuris, ut æquales sint.	23. De Saxonibus qui uxores non habent.
9. De vestitura Pippini Regis.	24. De signatis qui mentiendo vadunt.
10. De colonis & fiscalibus.	25. <i>Ut Missi adducant breves de opere.</i>
11. De homine in iudicium non mittendo sine causa.	26. De mora Missorum dominicorum in locis suæ legationis.
12. De conversione liberi hominis.	27. De prudentia & constantia Missorum.
13. De his quæ vniuersari debent.	28. De falsis monetariis.
14. De his qui ad placitum Imperatoris non fuerunt.	29. De generali placito ad Magontiam sive Cabillonem.
15. De causa ebrj hominis, & de ejus re-	

INCIPIVNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De Ecclesiis emendandis.

De ordinatione Presbyterorum. Et de excommunicatione.

App. I. 18. **D**E Ecclesiis emendandis, & ubi in uno loco plures fuerint quàm necesse sit, ut destruantur quæ necessariæ non sunt, & aliæ construantur.

II. *Ut Presbyteri non ordinentur priusquam examinentur. Et ut excommunicationes passim & sine causa non fiant.*

De Scabineis, Advocatis, Notariis à Missis dominicis eligendis.

III. Vt Missi nostri Scabinos, Advocatos, Notarios per singula loca eligant, & eorum nomina, quando reversi fuerint, secum scripta deferant.

De illis qui legem servare contemnant.

IV. De illis qui legem servare contempserint, ut per fidei iussores ad præsentiam Regis deducantur.

De heribannatoris conjecto.

V. Vt illi qui heribannum solvere debent, conjecto faciant ad heribannatorem.

De fugitivis ac peregrinis.

VI. De fugitivis ac peregrinis, ut distringantur, ut scire possimus qui sint aut unde venerint.

Vt banga & brunia non dentur negotiatoribus.

VII. Vt banga & brunias non dentur negotiatoribus.

De mensuris, ut æquales sint.

VIII. De mensuris, ut secundum iustionem nostram æquales fiant.

De vestitura Pippini Regis.

IX. Vt non mittantur testimonia super vestitura Domni Pippini Regis.

De colonis & fiscalinis.

X. Vt nec colonus nec fiscalinus possint alicubi traditiones facere.

De homine in iudicium non mittendo sine causa.

XI. Vt nullus præsumat hominem in iudicium mittere nisi iudicatum fiat.

De conversione liberi hominis.

XII. Vt liber homo qui in monasterio regulari comam deposuerit, & res suas ibidem delegaverit, promissionem factam secundum regulam firmiter teneat.

De his que vviadari debent.

XIII. Vt omnia que vviadari debent, juxta quod in lege continetur, pleniter secundum legem ipsam invvadiata fiant. Et in postmodum vel Dominus Rex, vel ille cuius causa est, juxta quod ei placuerit misericordiam faciat.

De his qui ad placitum Imperatoris non fuerunt.

XIV. De Episcopis, Abbatibus, Comitibus qui ad placitum nostrum non fuerunt.

De causa ebrii hominis, & de ejus testimonio. Et de placito Comitum.

XV. Vt nullus ebrius suam causam possit conquirere in mallo, nec testimonium dicere. Neque Comes placitum habeat nisi jejunus.

De non cogendo bibere.

XVI. Vt nemini liceat alium cogere ad bibendum.

De Missis dominicis vel ceteris hominibus discurrentibus.

XVII. De Missis nostris discurrentibus vel ceteris hominibus in utilitatem nostram iter agentibus, ut nullus mansionem contradicere eis præsumat.

De canibus qui in dextro armo tonfi sunt.

XVIII. De canibus qui in dextro armo tonfi sunt, ut homo qui cum habuerit, cum ipso cane in præsentiam Regis veniat.

De capitulis que in lege noviter addita sunt.

XIX. Vt populus interrogetur de capitulis que in lege noviter addita sunt. Et postquam omnes consenserint, subscriptiones & manifestationes suas in ipsis capitulis faciant.

De illis qui ad placitum banniri debent.

XX. Vt nullus ad placitum banniatur nisi qui causam suam querit, aut si alter ei querere debet, exceptis Scabiniis septem, qui ad omnia placita præesse debent.

De falsis testibus.

XXI. De falsis testibus, ut non recipiantur.

De non jurando per vitam Regis.

XXII. Vt nullus præsumat per vitam Regis & filiorum ejus jurare.

De Saxonibus qui uxores non habent.

XXIII. De illis Saxonibus qui uxores non habent.

De signatis qui mentiendo vadant.

XXIV. De signatis qui mentiendo vadunt. *Vide Appendic. 1. cap. 34.*

Vt Missi adducant breves de opere.

XXV. Vt Missi nostri qui jam breves detulerunt de annuntiatione, volumus ut adhuc adducant de opere.

De mora Missorum dominicorum in locis sue legationis.

XXVI. Quantam moram faciant in unoquoque loco, & quot homines secum habeant.

De prudentia & constantia Missorum.

XXVII. De prudentia & constantia Missorum nostrorum.

De falsis monetariis.

XXVIII. De falsis monetariis requirendum est.

De generali placito ad Magontiam sive Cabillonem.

XXIX. Si alie res fortuito non occupaverint, Kalendas Julias, id est, Missa sancti Iohannis Baptistæ, ad Magontiam sive Cabillonem generale placitum nostrum habere volumus.

B b iij

In codice Vaticano & in Metensi ista leguntur in fine superiorum capitulorum.

*Hoc fuit datum ad Aquis in tertio anno imperij Domni Karoli Augusti,
quando synodus ibi magna fuit.*

In codice Bigotiano & apud Lindenbrogium hæc capitula adduntur post superiora.

T Eloneus aut census non exigatur à quolibet ubi nec aquam navigio aut pontem transeundum non est.

I. I.
Et hoc nobis præcipiendum est, ut quicumque in dono regio caballos detulerint, in unumquemque suum nomen habeant scriptum. Similiter & in vestimenta Abbatissarum.

I. I. I.
Et hoc nobis præcipiendum est, ut ubicunque inveniuntur Vicarij aliquid mali consentientes vel facientes, ipsos eicere & meliores ponere.

I. V.
Ut Comites vel Vicarij eorum legem sciant, ut ante eos injustè quis nemini judicare possit, nec ipsam legem mutare.

In veteri codice MS. bibliothecæ regie descriptum reperitur sequens capitulum statim post ultimum capitulum tertij Capitularis anni DCCCIII.

CAP. DE INGENVITATE CHARTARVM.

311. 438 **S** i quis per chartam ingenuus dimissus fuerit, & à quolibet homine ad servitium interpellatus fuerit, primùm legitimum auctorem suæ libertatis proferat, & in sua libertate perseveret. Si verò legitimus auctor defuerit, testimonio bonorum hominum, qui tunc aderant quando liber dimissus fuit, se defendere permittatur. Si verò & testes defuerint, cum duabus alijs chartis, quæ ejusdem Cancellarij manu firmata sint vel subscriptæ, cujuscunque fuerint, suam chartam, quæ tertia est, veram & legitimam esse confirmet.

Si autem qui interpellatus fuerit ad servitium nec auctorem nec testimonia habuerit, neque alias duas chartas ad suam chartam confirmandam invenire potuerit, tunc is qui eum interpellavit secundùm legem ipsam chartam falsam efficiat, & servum conquirat. Si verò interpellator aut auctore aut testimoniis aut chartarum conlatione victus fuerit, & hoc quod voluit efficere non potuerit, multam quæ in ipsa ingenuitatis charta continetur cogatur exolvere.

CAPITVLARE QVARTVM
ANNI DCCCIII.

S I V E

DE LEGE RIPVARENSE.

CAP. I.

I. **S** ingenuus ingenuum icu percussit, quindècim solidis culpabilis judicetur.

I. I.
X. Homo regius, id est, fiscalinus & ecclesiasticus vel lidus interfectus centum solidis componatur.

I. I. I.

XXII. Homo ingenuus qui multam quamlibet solvere non potuerit, & fidejussores non habuerit, liceat ei semetipsum in vadium ei cui debitor est mittere usque dum multam quam debuit persolvat. *Item in eodem capitulo, de sonisse.* aut sexcentos solidos componat, aut cum duodecim juret. Aut si ille qui causam quarit,